

Tjörns kommun

kommun@tjorn.se

Rektorn för grundskolan vid Fridas Hage

maria.bergius@tjorn.se

Rektorn för grundsärskolan vid Fridas Hage

elisabeth.wikberg@tjorn.se

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Fridas Hage
i Tjörns kommun

Tillsyn av Fridas Hage

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tjörns kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Fridas Hage granskades av Skolinspektionen den 25 april 2012 (grundsärskolan) och besöktes den 25 maj 2012 (grundskolan).

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att Fridas Hage har en skolenhet för grundskola och en skolenhet för grundsärskola. De två enheterna leds av två olika rektorer. I detta beslut avses båda enheterna om inte annat särskilt framgår.

Skolinspektionen bedömer att Fridas Hage har goda rutiner för att följa elevernas kunskapsutveckling. Skolan har ett väl dokumenterat kvalitetsarbete och även i övrigt tydligt formulerade mål och rutiner för sitt arbete. Rektorerna tar ansvar för att leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolenheterna. Inför tillsynen skickade Skolinspektionen ut enkäter till elever, föräldrar och personal. Enkäterna riktade sig till elever i årskurs 5 och handlade om elevernas skolsituation. Enkäterna visar bland annat att eleverna är trygga vid sin skola och att ett främjande och förebyggande värdegrundsarbete är en del av vardagen. Detta är också det som framkommer vid Skolinspektionens besök på skolan.

Kunskapsresultaten vid grundskolan har under perioden 2007 – 2011 varit goda, med väl dokumenterade kunskapsresultat i matematik, svenska och engelska. Skolans dokumentation av kunskapsresultaten i övriga ämnen sträcker sig från år 2010 då man började med skriftliga omdömen i alla ämnen. Skolan redovisar år 2011 en hundra procentig måluppfyllelse i alla ämnen för årskurs 5. Även resultaten från de nationella ämnesproven i matematik, svenska och engelska för årskurs 5 visar en hundra procentig måluppfyllelse samma år. I årskurs 3 redovisar skolan samma kunskapsresultat i matematik och svenska som resultaten från de nationella proven visar, att 77 procent av eleverna klarat kunskapskraven. Nationell statistik saknas när det gäller måluppfyllelsen i grundsärskolan. Kommunens egen bedömning är att eleverna i grundsärskolan hittills nått målen utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen bedömer att det vid skolenheterna bedrivs ett målmedvetet arbete för att höja resultaten så att samtliga elever klarar kunskapskraven.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på två områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Fridas Hage i Tjörns kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tjörns kommun att senast den 18 september 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Det finns inte för varje skolenhet /verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling, vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det finns för grundskolan vid Fridas hage en plan mot kränkande behandling som innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts, samt vilka rutiner som gäller om personal kränker elev (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen samt Lgr 11 avsnitt 2.1).
- Det finns för grundsärskolan vid Fridas hage en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 6 – 8 §§ skollagen samt Läroplan för grundsärskolan avsnitt 2.1).

Bedömning och betygssättning

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna vid grundskolan avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven, och i de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte för varje skolenhet /verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling, vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan för varje särskild verksamhet, med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolans "Årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling – Likabehandlingsplan" för läsåret 2011/12 saknar redogörelse för hur man genomfört de åtgärder som vidtagits med anledning av föregående års plan. I övrigt innehåller planen i enlighet med författningarna en översikt över de åtgärder som utifrån en aktuell kartläggning behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever, samt redogörelser för åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen har rutiner för när elever kränker varandra samt personal, men saknar rutiner för när personal kränker elever. Planen hänvisar också till inaktuell lagstiftning. Den plan som skickats in till Skolinspektionen inför tillsynen gäller förskoleklass, årskurs 1 – 5 och fritidshem. Även om planen under rubriken "Organisation" anger att Fridas hage har fyra verksamheter varav "särskola" är en, finns inget i planen som specifikt gäller grundsärskolans verksamhet.

Utredningen visar att skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling inte följer författningarnas krav dels då planen inte särskiljer varje särskild verksamhet (grundskola respektive grundsärskola), dels då det i planen inte finns någon redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Den årliga planen brister också i att det saknas tydliga rutiner i handlingsplanen för vad som gäller när elev känner sig kränkt av personal. Eftersom skollagen föreskriver ett förbud för personal att kränka elev måste rutiner om vad som gäller om så sker finnas i planen som ett led i det målinriktade arbetet. Verksamheten

uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

6 kap. 6 – 8 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan, avsnitt 2.1.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna vid grundskolan avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven, och i de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering:

Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt skollagen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal grundskoleelevers individuella utvecklingsplaner. De individuella utvecklingsplanerna har en tydlig struktur där det både kan redovisas omdömen om elevens kunskapsutveckling och vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. I flera av de granskade planerna finns ofta väl beskrivna omdömen i förhållande till kunskapskraven, liksom flera exempel på väl formulerade framåtsyftande insatser för att nå kunskapskraven. Men det förekommer också omdömen som inte är relaterade till kunskapskraven. Exempelvis förekommer ofta omdömen i idrott och hälsa som "en mycket duktig elev som arbetar hårt på alla lektioner", "hon är en duktig elev som gör sitt bästa på alla lektioner", "en juste kompis med bra fysik" eller "en god lagspelare på både lekar och i lagspel". De framåtsyftande insatserna innehåller inte heller alltid en tydlig sammanfattning av vilka insatser som behövs. I slöjd har en insats till exempel formulerats "fortsätt på samma sätt som du varit denna terminen".

Utredningen visar att eleven och elevens vårdnadshavare inte ges förutsättningar att få information om elevens kunskapsutveckling då alla lärare inte skriver omdömen i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Alla lärare skriver inte heller tydliga sammanfattande insatser som beskriver vad som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i öv-

rigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Fridas hage redovisar god och väl dokumenterad måluppfyllelse avseende grundskolan i matematik, svenska och engelska för perioden 2007 - 2011. Skolans dokumentation i övriga ämnen sträcker sig från år 2010 då man började med skriftliga omdömen i alla ämnen. Skolan redovisar år 2011 en hundraprocentig måluppfyllelse i alla ämnen för årskurs 5. Även resultaten från de nationella ämnesproven i matematik, svenska och engelska för årskurs 5 visar en hundraprocentig måluppfyllelse samma år. I årskurs 3 redovisar man samma måluppfyllelse i matematik och svenska som resultaten från de nationella proven, det vill säga att 77 procent av eleverna klarat målen för samtliga delprov (från och med innevarande läsår 2011/12 finns det nationella kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9).

Nationell statistik saknas när det gäller måluppfyllelsen i grundsärskolan. Kommunens egen bedömning är att eleverna i grundsärskolan hittills nått målen utifrån sina förutsättningar.

Resultat av skolans värdegrundsarbete mäts på flera olika sätt, exempelvis dels genom en årlig webbenkät till årskurserna 3 och 5 som genomförs i samarbete med Göteborgsregionen (GR), dels genom ett eget i kommunen utarbetat självskattningssystem. I GR:s skolenkät till årskurserna 3 och 5 våren 2011 svarade 100 procent av eleverna i årskurs 3 och 95 procent av eleverna i årskurs 5 att de trivs på skolan. Av eleverna i årskurs 5 svarade 100 procent att de vet vem de kan tala med om någon blir kränkt och 83 procent svarar ja på frågan om man tycker att skolan gör mycket för att förhindra trakasserier och kränkningar av olika slag medan 17 procent svarade att de inte visste. Skolan redovisar i sin dokumentation av kvalitetsarbetet resultatet av självskattningen gällande "Värdegrund och arbetsmiljö". Efter utvärdering i klasserna har man i självskattningen fått värdet 3 på en fyrgradig skala (där 3 står för "bra" och 4 för "mycket bra") för följande påstående; "Det råder trygghet och trivsel i skolan" och "Mobbning och okamratligt beteende förebyggs och bekämpas".

Vid tillfället för Skolinspektionens besök framkommer inget annat än att det råder studiero och trivsel på skolan. Skolan har ett aktivt trygghetsteam, lärare som rastvaktar enligt schema och ett system med kamratstödjare.

Beskrivning av Fridas Hage

Fridas hage ligger i Höviksnäs på nordöstra Tjörn i nära anslutning till Häggvallsskolan, en av två grundskolor för årskurserna 6 – 9 i Tjörns kommun. Skolan är den senast nybyggda skolan i kommunen och har välutrustade och ändamålsenliga lokaler. Vid skolan finns förskoleklass och grundskola för årskurserna 1 – 5 samt kommunens grundsärskola för årskurserna 1 - 5. Vid sko-

Ilan finns även ett fritidshem. Förskoleklass, grundskola och fritidshem leds av en rektor och grundsärskolan leds av en annan rektor. Fridas hage har 142 elever.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Gerhard Eriksson och juristen Susanna Åhgren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Hans Larson
Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).